

باسمه تعالی

وزارت کار و امور اجتماعی
معاونت روابط کار
اداره کل بازرسی کار

آیین نامه ایمنی افراد دارای
اختلال شنوایی در کارگاه ها

آیین نامه ایمنی افراد دارای اختلال شنوایی در کارگاه ها

کلیات:

هدف:

فراهم آوردن زمینه مناسب و ایمن در محیط کار برای افراد دارای اختلال شنوایی به گونه ای که بتوانند متناسب با توانایی خود به انجام وظیفه در محیط کار پرداخته و در مواجهه با مسائل مربوط به کار، کسب اطلاعات از محیط و یا در صورت وقوع حوادث رفتاری مناسب بروز دهند.

دامنه شمول:

مقررات این آیین نامه به استناد ماده ۸۵ قانون کار جمهوری اسلامی ایران تدوین گردیده و برای کلیه کارگاه ها، کارگران، کارفرمایان و کارآموزان مشمول قانون کار و کلیه افرادی که دارای اختلال شنوایی هستند و به هر نحوی با کارگاه های مربوطه سر و کار دارند لازم الاجرا می باشد.

فصل اول - تعاریف:

اختلال شنوایی مشتمل بر :

۱- کم شنوا:

به فردی اطلاق می گردد که به لحاظ آسیبهای وارده به ساختار شنوایی دارای اختلال شنیداری گردیده به طوریکه بدون استفاده از وسایل کمک شنوایی نظیر سمعک قادر به برقراری ارتباط کلامی با اطرافیان خود نباشد.

۲- ناشنوا:

به فردی اطلاق می گردد که به لحاظ آسیبه‌های وارده به ساختار شنوایی دارای اختلال شنیداری گردیده به طوریکه حتی با استفاده از وسایل کمک شنوایی نظیر سمعک قادر به برقراری ارتباط کلامی با اطرافیان خود نباشد.

وسایل و تجهیزات هشدار دهنده :

وسایل و تجهیزاتی که توسط آنها از طریق شنوایی و یا سایر حواس، کارگر ناشنوا یا کم شنوا را از موقعیت خاص، شرایط اضطراری و خطرناک به فوریت آگاه نماید.

فصل دوم - مقررات :

ماده ۱: کلیه قوانین جاری که برای حفاظت و ایمنی در محیط های کاری افراد شنوا وجود دارد در مورد افراد دارای اختلال شنوایی نیز لازم الاجرا می باشد.
ماده ۲: کارفرما مکلف است به افرادی که با کارگر دارای اختلال شنوایی سر و کار دارند، آموزش های لازم را جهت برقراری ارتباط و به کارگر دارای اختلال شنوایی آموزش های ایمنی و روش استفاده از تجهیزات هشدار دهنده ویژه آنان را از طریق مراجع قانونی ارائه نماید.

ماده ۳: لباس کار کارگر دارای اختلال شنوایی باید بنحوی باشد که کارگر مزبور به راحتی قابل شناسایی باشد .

ماده ۴: کارفرما مکلف است تجهیزات حفاظت فردی مناسب و تجهیزات هشدار دهنده ویژه کارگر دارای اختلال شنوایی را در اختیار آنان قرار دهد .

ماده ۵: وسایل حفاظت فردی و تجهیزات هشدار دهنده ویژه کارگر دارای اختلال شنوایی باید در هر نوبت قبل از استفاده و بصورت دوره ای (مطابق دستورالعمل های شرکت سازنده) کنترل شود.

ماده ۶: کارفرما مکلف است برای کلیه وسایل حفاظت فردی و تجهیزات هشدار دهنده کارگر دارای اختلال شنوایی پرونده مجزا تشکیل و دستور العمل ها، نتایج سرویس، نگهداری و بازرسی های فنی و ایمنی را در آن ثبت نماید .

ماده ۷: استفاده از تجهیزات هشدار دهنده توسط کارگر دارای اختلال شنوایی در کارگاه ها الزامی است .

ماده ۸: ورود کارگر دارای اختلال شنوایی به بخشهایی از کارگاه که به تجهیزات هشدار دهنده مجهز نمی باشد ممنوع است . این مکانها باید با علائم اخطاری مناسب مشخص گردد.

ماده ۹: در تمام مکان هایی که حضور و تردد کارگر دارای اختلال شنوایی ضرورت دارد باید سیستم های هشدار دهنده و راهنمای خروج اضطراری نوری تعبیه گردد .

ماده ۱۰: برای آگاهی کارگر دارای اختلال شنوایی از مخاطرات باید علائم نوشتاری و بصری در کنار دستگاه ها و تجهیزات، نصب شده و در حوزه دید وی با نور مناسب قرار گیرد.

ماده ۱۱: باید امکان اطلاع رسانی در تمام کارگاه با استفاده از سیستم های هشدار دهنده مانند سیستم های ارتعاشی یا بصری برای کارگر دارای اختلال شنوایی وجود داشته باشد.

ماده ۱۲: در مکانهایی از کارگاه که وسایل نقلیه عبور و مرور می نمایند به منظور جلوگیری از برخورد کارگر دارای اختلال شنوایی باید علائم هشدار دهنده مناسب نصب گردد.

ماده ۱۳: به کارگیری کارگر دارای اختلال شنوایی بادستگاه هایی که علامت خرابی دستگاه صرفاً " تغییر صدای آن می باشد ممنوع است .

ماده ۱۴: شرایط کار کارگر دارای اختلال شنوایی باید به گونه ای باشد که در صورت بروز هر گونه خطر، کارگر شنوا بتواند کارگر دارای اختلال شنوایی را از وجود خطر آگاه نماید .

ماده ۱۵: کارگر دارای اختلال شنوایی باید از نظر حدت بینایی از سلامت کافی برخوردار باشد.

ماده ۱۶ : کارگر دارای اختلال شنوایی باید حداقل دارای سواد خواندن و نوشتن باشد.

ماده ۱۷: کارگر دارای اختلال شنوایی باید بر اساس ماده ۹۲ قانون کار مورد معاینات شغلی (قبل از استخدام، ادواری و اختصاصی) خصوصا " ارزیابی تخصصی بینایی، شنوایی و تعادلی مطابق دستورالعمل صادره از طرف وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و سازمان بهزیستی حوزه توانبخشی قرار گیرد و نتایج در پرونده پزشکی آنان ثبت و نگهداری گردد.

ماده ۱۸: با توجه به شرایط کار کارگر دارای اختلال شنوایی و بمنظور برقراری ارتباط بصری و دیدن چهره دیگران توسط کارگر دارای اختلال شنوایی باید نور مناسب در محیط کار تامین گردد.

ماده ۱۹: در شرایط قطع برق، برای تامین حداقل نور کافی و راه اندازی تجهیزات هشدار دهنده ای که با جریان الکتریکی در محیط کار کارگر دارای اختلال شنوایی کار می کنند تامین امکانات لازم ضروری است.

ماده ۲۰: به کار گماری کارگر دارای اختلال شنوایی در مشاغل پر خطر از قبیل کار با جرثقیل ها، لیفتراک و نظایر آن ممنوع است.

ماده ۲۱: کارفرما مکلف است در محیط کار شرایطی را فراهم نماید که میزان شنوایی کارگر دارای اختلال شنوایی در اثر شرایط کار دچار آسیب بیشتر نگردد.

ماده ۲۲- مسئولیت رعایت مقررات این آیین نامه برعهده کارفرمای کارگاه بوده و در صورت وقوع هرگونه حادثه به دلیل عدم توجه کارفرما به الزامات قانونی، مکلف به جبران خسارات می باشد.

این آیین نامه مشتمل بر دو فصل و ۲۲ ماده به استناد مواد ۸۵ و ۹۱ قانون کار جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۸۹/۷/۱۹ شورای عالی حفاظت فنی تهیه و در تاریخ ۸۹/۱۱/۱۶ به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی رسیده است.